

Justisdepartementet
Statsråd: Odd Einar Dørum

KONGELIG RESOLUSJON

Ref nr: 30
Saksnr: 200505874
Dato: 19. august 2005

**IKRAFTTREDELSE AV LOV 25. JUNI 2004 NR. 53 OM END-
RINGER I RETTERGANGSLOVGIVNINGEN M.M. (ORGANISE-
RINGEN AV DEN SIVILE RETTSPLEIE PÅ GRUNNPLANET)**

Ved lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet) ble det vedtatt en omfattende reform av den sivile rettspleien på grunnplanet. Med «den sivile rettspleien på grunnplanet» menes forliksrådene, den alminnelige namsmannsfunksjonen, stevnevitnefunksjonen og enkelte andre rettspleiegjøremål som utføres på nivået under tingrettene, som de skjønnene og takstene som i lensmannsdistriktene holdes av lensmannen, og enkelte oppgaver i forbindelse med arv, skifte og konkurs.

Hovedelementene i reformen er:

- Den sivile rettspleien på grunnplanet samles i politi- og lensmannsetaten i hele landet. For forliksrådene gjelder dette sekretariatsfunksjonen.
- Det åpnes for direkte tvangsinndrivelse av uimotsagte krav.

Organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet innenfor politi- og lensmannsetaten sikrer denne delen av rettspleien en enhetlig og desentralisert organisering med sterk lokal tilknytning. Samtidig styrkes grunnlaget for et desentralisert politi med et sivilt preg.

Ved direkte tvangsinndrivelse kan den rettslige inndrivningen av uimotsagte pengekrav begynne hos namsmannen. Saken behandles bare i forliksrådet dersom skyldneren har innsigelser mot kravet. I svært mange saker vil det medføre reduserte kostnader for partene og redusert tidstap for fordringshaveren. Samtidig styrkes skyldnernes reelle rettssikkerhet. Ordningen vil medføre en så sterk forskyvning av saksmengden fra

forliksrådene til namsmennene at omorganiseringen er nødvendig av den grunn.

Ved lov 17. juni 2005 nr. 84 om lov om endringer i lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. ble det vedtatt en oppmykning i terminologien knyttet til den enhetlige tjenesteenhetsstrukturen for politi- og lensmannsetatens lokale organisering som var vedtatt. Disse endringene trådte i kraft straks i form av endringer i endringsloven fra 2004.

Endringsloven fra 2004 inneholder overgangsregler til ivaretagelse av medarbeidere som berøres av omorganiseringene. Loven gir dessuten departementet adgang til å fastsette nærmere overgangsregler på flere punkter.

I odelstingsproposisjonen om endringsloven fra 2004 uttalte departementet at det tok "sikte på at de nye lovbestemmelsene om organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet og om direkte tvangsinndrivelse av uimotsagte krav m.m. skal tre i kraft 1. januar 2006", jf. Ot.prp. nr. 43 (2003-2004) punkt 6.8 (side 35). Departementet har senere arbeidet med det for øyet.

Politidirektoratet ble 21. desember 2004 gitt i oppdrag å gjennomføre omorganiseringsprosessen i politi- og lensmannsetaten. Etter forslag fra Politidirektoratet fremmes det i en annen kongelig resolusjon av i dag forslag om de endringer i den lokale organiseringen av politi- og lensmannsetaten som reformen av den sivile rettspleien på grunnplanet foranlediger. Det er etablert lokale prosjekter i hvert politidistrikt for overføringen av oppgaver og medarbeidere fra kommunene og berørte domstoler. Statens Innkrevingssentral utvikler det dataverktøyet som politi- og lensmannsetaten trenger for å håndtere de sivile rettspleiegjøremålene på en rasjonell måte. De forskriftene om forliksrådsordningen som reformen forutsetter, er sendt på høring fra departementet med høringsfrist 24. oktober 2005.

Justis- og politidepartementet

tilrår:

Lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet) trer i kraft 1. januar 2006.